

NOTAT

Deres ref.:
Steinar Helland

Vår ref.:
1302-02

Dato:
19.02.2013

Til:
Nord-Norsk Vindkraft

Kopi til:

Fra:
Sindre Eftestøl og Jonathan Colman

Vurderinger for redusert utbyggingsalternativ for Sjonfjellet Vindkraftverk.

Dette notatet er skrevet for å belyse effektene de reduksjoner Nord-Norsk Vindkraft har gjort i forhold til sine tidligere utbyggingsplaner for Sjonfjellet vindkraftverk. Tidligere utbyggingsplaner er beskrevet i en egen KU-rapport – fagtema reindrift, og vi viser til denne rapporten for detaljer rundt utbyggingen. Totalt er 38 turbiner fjernet fra opprinnelig alternativ. Turbinreduksjonene er gjort i følgende områder (se vedlegg 1 for plassering):

Område 1: Nord-Norsk Vindkraft har fjernet de to sørvestligste turbinene. Dette er et flaskehalsområde når reindriften kommer opp på Sjonfjellet om våren (de årene de har benyttet den vestligste delen av Nesnahalvøya, se KU). En fjerning av disse to turbinene vil gjøre at de sørvestligste turbinene kommer på nordøstsiden av kanten og turbinene vil derfor fremstå som en betydelig mindre barriere når dyrene er på vei opp fjellsiden. Når dyrene først er oppe på plataet vil dyrene sannsynligvis ikke trekke ned igjen og konsekvensene for driv og trekk blir derfor mindre. At man tar bort disse to turbinene betyr også at veisystemet her reduseres med nesten 2 km, og dyrene må ikke krysse en vei før de er på østsiden av Varden. Dette reduserer de negative konsekvensene ytterligere.

Område 2: Nord-Norsk Vindkraft har fjernet to turbiner hvor distriktet allerede i dag kan ha problemer med driv nordøstover om våren. En fjerning av disse to turbinene gjør at man får en i overkant av 1 km bred «korridor» i dette flaksehalsområdet. En slik korridor vil redusere de negative effektene for drivet. Det øker også sannsynligheten for at de negative effekter som likevel eventuelt skulle oppstå kan overstyres med økt arbeidsinnsats fra reindriftens side.

Område 3: Nord-Norsk Vindkraft har fjernet alle de 4 turbinene på Langset. Dette fjerner alle negative konsekvenser ved Langset, spesielt i forbindelse med bruk av ilandføringspunktet her om høsten, både i anleggs- og driftsperioden.

Område 4: Nord-Norsk Vindkraft har fjernet 15 turbiner i trekk og drivområder langs sentrale deler på nordsiden av Nordvikfjellet. Driv- og trekkleier i området blir brukt for å komme seg opp og ned fra fjellet og kan benyttes både vår og høst. Deler av disse områdene preges av «trange» kløfter med bratte fjellsider på begge sider. En fjerning av turbinene her vil gjøre at

«korridoren» dyrene drives/trekker igjennom blir ca. 2 km bred (mot ca. 1 km i opprinnelig KU). Vi mener dette er god nok plass til at driv/trekk i dette viktige området blir minimalt berørt. Områdene kan også være et naturlig hvile-, og beiteområde, og en reduksjon av turbiner/veier her gjør at sannsynligheten øker for at området fortsatt kan benyttes som før.

Område 5: Nord-Norsk Vindkraft har fjernet 8 turbiner langs drivleier langs ytterkanten av den nordøstlige siden av Sjonfjellet. Dette er områder som reindriften kan benytte ved interne driv på Sjonfjellet. Områdene er flate og egner seg godt som drivlei. En reduksjon av både turbiner og veier i området vil redusere de potensielle negative konsekvensene her.

Område 6 og 7. Nord-Norsk Vindkraft har fjernet 4 turbiner ved de to viktige drivleiene ned fra Sjonfjellet som blir brukt om våren. Man fjerner også en av de opprinnelige veiene slik at det kun blir en vei igjennom området. Fjerningen av de mest negative turbinene reduserer vindkraftverkets negative effekt på begge nedfarter.

Område 8: Nord-Norsk Vindkraft har fjernet 3 sørlige turbiner i den østlige delen av vindkraftverket. Har ingen spesielle effekter utover det at forstyrrelsen i nærområdet totalt sett blir noe mindre.

Konklusjon

Alle endringer i utbyggingsplanene nevnt over er i utgangspunktet positive, men enkelte endringer vil likevel ikke gi noen reduksjon av konsekvensene i forhold til vurderingene gjort i opprinnelig KU. Dette fordi opprinnelig KU hadde som forutsetning at utbygger tok hensyn til reindriften i forhold til driv/trekkleier i våre opprinnelige vurderinger (se kap. 2.2.3 i KU for detaljer rundt disse forutsetningene). Spesifikt gjelder dette endringer gjort i område 1, 2, 6,7 og delvis område 4 og 5.

Men reduksjonen i 3,8 og delvis område 4 og 5, var ikke en del av forutsetningene i opprinnelig KU, og fører til en reduksjon av konsekvensene. Område 3 fjerner helt de negative konsekvensene ved kysten, og er spesielt positivt. Både når dyr er på vanlig beite og når ilandføringspunktet ved Langset blir benyttet vår og/eller høst. Årsaken til dette er at det totale utbyggingsområdet og sumvirkningene av «2» utbygginger internt på Nesnahalvøya blir betydelig redusert ved å fjerne område 3 helt. I den forbindelse vil vi nevne at metodikken i statens vegvesen håndbok nr. 140¹ ikke tar tilstrekkelig hensyn til størrelsen på de berørte arealene og reduksjonen i reelle konsekvenser kommer derfor ikke så klart frem når man sammenligner konsekvensgradene for det alternativet som er beskrevet i dette notat med tidligere alternativ. For en bedre forståelse av de reelle positive effektene en «fjerning» av Langset, henviser vi derfor til teksten i opprinnelig rapport. Både når det gjelder unnvikelsesareal for dyr på vanlig beite, samt effektene på driv/trekkleier ved kysten og de potensielle sumvirkningene av «2» utbygginger (1 ved kysten og 1 på fjellet).

Videre gir de store reduksjonene i område 4 og 5 større rom for å drive dyr igjennom disse områdene enn hva som var forutsatt i opprinnelig KU. Det øker også arealene som ikke blir særlig berørt i forhold til vanlig beitebruk (i driftsfase II med unnvikelsessoner på 500 meter om høsten reduseres de berørte arealene med ca. 3 km² i forhold til opprinnelig rapport). Spesielt om høsten kan område 4 være viktig. Område 8 er også positivt, men er ikke så viktig som reduksjonen i de andre områdene. At de spesifikke endringer kommer på et så tidlig stadium viser at utbygger faktisk tar reindriften på alvor. Dette er betryggende for reindriften

¹ Opprinnelig KU benytter metodikken som er beskrevet i Statens vegvesen håndbok nr. 140

og reduserer også de sosiale konsekvensene (selv om noen av endringene var en del av forutsetningene i opprinnelig KU).

I tabell 1 er konsekvensene fra opprinnelig KU oppsummert, mens i tabell 2 er de nye konsekvensene oppsummert (for metodebeskrivelse og en begrunnelse for de ulike konsekvensgradene, se opprinnelig KU). Vi legger fortsatt til grunn at veier/brøytekanter ikke utgjør noen fysisk barriere når dyrene drives igjennom området. I forbindelse med dette vil det være viktig under både detaljplanlegging og veibygging at gode terrengtilpasninger og gode løsninger langs veikantene gjøres i samråd med økologer og reindriften.

Tabell 1 Oppsummering av konsekvenser for de ulike bruksområdene (fra opprinnelig KU-2012).

Bruksområde	Anlegg	Drift I	Drift II
Driv og trekk (inkl. oppsamling i forkant av driv)	Liten negativ	Middels/liten negativ	Liten negativ
Vårbeiter*	Liten negativ	Liten/ubetydelig negativ	Liten/ubetydelig negativ
Sommerbeiter	Liten negativ	Liten negativ	Liten negativ
Høstbeiter	Middels/stor negativ	Middels negativ	Middels negativ
Totalt**	Middels negativ	Middels negativ	Middels/liten negativ

* Konsekvensene for vårbeiter er satt lavt pga. dyrene vanligvis blir satt i land vest for vindkraftverket, og at dyrene blir drevet ut av Nesnahalvøya før kalving. Når dyrene blir satt i land andre steder og de trekker inn i området av seg selv (se tekst i opprinnelig KU for mer info) kan konsekvensene bli større.

**Totalvurderingene er basert på skjønn.

Tabell 2 Oppsummering av konsekvenser for de ulike bruksområdene etter foreslått endringer i prosjektet.

Bruksområde	Anlegg	Drift I	Drift II
Driv og trekk (inkl. oppsamling i forkant av driv)*	Liten negativ	Liten/middels negativ	Liten negativ
Vårbeiter**	Liten negativ	Liten/ubetydelig negativ	Liten/ubetydelig negativ
Sommerbeiter	Liten negativ	Liten negativ	Liten negativ
Høstbeiter	Middels negativ	Middel/litens negativ	Liten/middels negativ
Totalt***	Middels negativ	Middels/liten negativ	Liten/middels negativ

* Konsekvensene for driv og trekk gjelder kun for driv/trekk over selve Sjonfjellet. Driv/trekk langs kysten blir ikke lenger påvirket.

**Konsekvensene for vårbeiter er satt lavt pga. dyrene vanligvis blir satt i land vest for vindkraftverket, og at dyrene blir drevet ut av Nesnahalvøya før kalving. Når dyrene blir satt i land andre steder og de trekker inn i området av seg selv (se tekst i opprinnelig KU for mer info) kan konsekvensene bli større.

***Totalvurderingene er basert på skjønn.

Som man kan se av tabellene har vi ikke nedjustert de totale konsekvensene i anleggsperioden. Dette betyr ikke at de ikke har blitt redusert i det hele tatt, spesielt vil det være positivt at man unngår utbygging på Langset, men statens håndbok 140 som er brukt i forhold til metodikk tar lite hensyn til størrelsen på arealene som er berørt når konsekvensgrad vurderes, reduksjonen i faktiske

konsekvenser kan derfor være større enn hva tabell 1 og 2 antyder, og det er viktig å lese teksten, både i dette notatet og opprinnelig KU-rapport for å få en bedre forståelse av forskjellene.

Man kan argumentere med at endringene også gjort i område 1,2 6 og 7 er større enn hva vi forutsatte i opprinnelig KU, men i utredningsprosessen fikk vi et godt inntrykk av at utbygger ville strekke seg langt for å tilpasse seg reindriftens behov. Dermed ble det tatt utgangspunkt i at man fikk relativt brede «korridorer» der reindriften per i dag allerede opplever problemer med driv og trekk. Konsekvensene ble følgelig derfor også satt relativt lavt i endelig KU-rapport. For å synliggjøre hele denne prosessen mener vi det kan være fordelaktig å vise konsekvensene fra det opprinnelige full-utbyggingsforslaget til Nord-Norsk Vindkraft når forutsetningene var færre (Tabell 3). Hvis vi sammenligner konsekvensene i tabell 3 med de nåværende konsekvensene i tabell 2, kommer det bedre frem at utbygger har tilpasset seg reindriften igjennom hele prosessen og dermed fått redusert de negative konsekvensene.

Tabell 3 Oppsummering av konsekvenser for opprinnelige utbyggingsplaner for de ulike bruksområdene der forutsetningene var færre enn i endelig KU-rapport.*

Bruksområde	Anlegg	Drift I	Drift II
Driv og trekk (inkl. oppsamling i forkant av driv)	Liten negativ	Stor negativ	Stor/middels negativ
Vårbeiter**	Liten negativ	Liten negativ	Liten negativ
Sommerbeiter	Liten negativ	Liten negativ	Liten negativ
Høstbeiter	Middels/stor negativ	Middels negativ	Middels negativ
Totalt***	Middels negativ	Stor/middels negativ	Middels/stor negativ

*Forutsetningene her at man ikke har aktivt anleggsarbeid under driv, samt at veier/turbiner ikke utgjør noen fysisk barriere i forhold til driv- og trekkleier (men ingen krav om bredde på «korridorene»)

**Konsekvensene for vårbeiter er satt lavt pga. dyrene vanligvis blir satt i land vest for vindkraftverket og at dyrene blir drevet ut av Nesnahalvøya før kalving. Når dyrene blir satt i land andre steder og de trekker inn i området av seg selv (se tekst i opprinnelig KU for mer info) kan konsekvensene bli større.

***Totalvurderingene er basert på skjønn.

Vi vil fortsatt nevne at det er usikkerhet forbundet med vurderingene av konsekvenser (se opprinnelig KU for årsaker til dette), spesielt på lang sikt med mulige klimaendringer i vente. De resterende avbøtende tiltak nevnt i opprinnelig KU kan derfor fortsatt være viktige.

Sindre Eftestøl og Jonathan E. Colman
Naturrestaurering AS

Vedlegg 1

